

“Sessizlik” Dizisinin DSM-5’ e Göre Belirlenen Antisoyal Kişilik Bozukluğu Açısından İncelenmesi

Durdane Karlı*, Hatice Demirbaş**

Öz: Sessizlik dizisi altı yıl önce anne ve babasının ölümünden sorumlu tutulan henüz reşit bile olmayan Sergio Ciscar’ın ıslahevinden çıkarıldıktan sonraki yaşamını ele almaktadır. Sergio olayın gerçekteştiği andan itibaren 8 yıl boyunca hiç konuşmamış ve tek bir ifade dahi vermemiştir. Suçlamaları kabul ettiğini veya etmediğini belirten herhangi bir konuşması bulunmayan Sergio’nun sessizliği itiraf olarak kabul edilmiş ve reşit olmadığı için ıslah evine gönderilmiştir. Ülkedeki tüm insanlar Sergio’nun bir katil hatta bir cani olduğuna inanmış ve ölene kadar tutuklu kalmasını ummuşlardır, fakat tüm bu insanlar arasında tek bir istisna olarak psikiyatrist Ana Dussuel Sergio’nun suçsuz ve onun da bir kurban olduğuna inanmaktaydı. Bu sebeple Ana Dussuel mahkemeye başvurarak hem Sergio’nun suçsuzluğunu kanıtlamak hem de onun psikolojik durumunu incelemek adına gizli bir araştırma başlatmıştır. Araştırma, seçilen ekip haricinde diğer bütün insanlar ve Sergio’dan gizli yürütüldüğünden başrolümüz adeta bir denek konumundadır. Bu süreçte olumlu ve olumsuz beklenmeyen pek çok olay gelişmiş olsa da Ana Dussuel çalışmayı yarıda bırakmamış ve sonuç alana kadar devam ettirmiştir. Dizi; Sergio ve Ana Dussuel’in göstermiş olduğu antisoyal davranışlar üzerinden ele alınmış, DSM-5’te Antisoyal Kişilik Bozukluğu olarak tanılanmış olan ruhsal bozukluk kapsamında incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Kişilik bozukluğu, Antisoyal kişilik bozukluğu, Sessizlik dizisi, DSM-5 tam kriteri.

* Lisans Öğrenci, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü. Ankara, E-mail: durdane.karli@hbv.edu.tr, Orcid No: 0009-0005-9516-3121.

** Prof. Dr. Öğretim Üyesi, Adli Psikoloji ABD Başkanı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü. Ankara, E-mail: hatice.demirbas@hbv.edu.tr, Orcid No: 0000-0002-4148-8562

Analyzing the TV Series “ El Silencio” in terms of Antisocial Personality Disorder Determined According to DSM-5

Durdane Karlı, Hatice Demirbaş

Abstract: The El Silencio is about the life of Sergio Ciscar, a minor who was convicted for the deaths of his parents six years ago, after his release from a juvenile detention center. Sergio has not spoken or given a single statement in the 8 years since the incident took place. His silence was taken as a confession and he was sent to a juvenile detention center because he was a minor. People all over the country believed that Sergio was a murderer, even a criminal, and hoped that he would be imprisoned until his death, but there was one exception, the psychiatrist Ana Dussuel, who believed that Sergio was innocent and that he was a victim. Ana Dussuel therefore initiated a secret investigation to both prove Sergio’s innocence by appealing to the court and to examine his psychological state. Since the investigation is conducted in secret from Sergio and all other people except the selected team, our protagonist is almost a test subject. Although many unexpected events, both positive and negative, have developed in this process, Ana Dussuel has not abandoned the study and has continued it until the results are obtained. The series is analyzed through the antisocial behaviors of Sergio and Ana Dussuel and examined within the scope of the mental disorder diagnosed as Antisocial Personality Disorder in DSM-5.

Keywords: Personality disorder, Antisocial personality disorder, Silence series, DSM-5 diagnostic criteria.

“Sessizlik” Dizisinin DSM-5’ e Göre Belirlenen Antisozyal Kişilik Bozukluğu Açısından İncelenmesi

Psikoloji bilimi ve sinema birbirini etkileyen ve i içe geçmiş iki alandır. Dünyada ruhsal bozuklukların artışına paralel olarak ruhsal bozukluk tanısı alan kişilerin konu edildiği sinema filmleri ve/veya dizilerinin sayısı da artmaktadır. Örneğin; kaygı bozukluğu, depresyon, kişilik bozuklukları gibi çeşitli bozukluklara sıklıkla filmlerde yer verilmektedir. Diğer taraftan bu filmler/diziler psikoloji alanında eğitim, araştırma, hastalık sürecinin incelenmesi amacı ile kullanılmaktadır (Altınışık ve Demirbaş, 2022).

Sinemada Antisozyal Kişilik Bozukluğunu (AKB) konu eden filmlerin sayısı oldukça fazladır. Bu filmlere “Kuzuların Sessizliği”, “Kevin Hakkında Konuşmamız Gerekliyor”, “Amerikan Sapığı”, “İhtiyarlara Yer Yok”, “Kara şövalye”, “Sonun Başlangıcı”, “[Henry: Bir Seri Katilin Portresi](#)” rnek olarak verilebilir. AKB konu eden diziler ise sayıca azdır. Bunlara “Keving Eve”, “Dexter S1E1, “El Silencio-Sessizlik” dizileri örnek olarak verilebilir. Bu doğrultuda 2023 yılı yapımı olan “El Silencio-Sessizlik” dizisinin baş karakterlerinden Arn Piper ve Almudena Amor’un AKB için önemli bilgiler aktardığı dşntlerek bu dizi film ele alınarak DSM-5 kriterleri temelinde ele alınmıştır.

Dizinin Künyesi

Dizinin Adı: El Silencio-Sessizlik

Yönetmenin Adı: [Aitor Gabilondo](#) ve [Gabe Ibñez](#)

Oyuncular: Arn Piper, Almudena Amor, Cristina Kovani, Aitor Luna, Manu Ros, Aria Bedmar, Ramiro Blas, Mikel Losada

Yapım Yılı: 2023

Dizinin Konusu

Sessizlik dizisi, altı yıl önce anne ve babasını öldüren Sergio Ciscar’ın ([Arn Piper](#)) islahevinden çıktıktan sonra Psikiyatrist Ana Dussuel’in ([Almudena Amor](#)) gizli araştırmasına denek olması ve bu süreçte olanları anlatmaktadır.

Sergio Ciscar, altı yıl öncesine kadar annesi, babası ve üvey kız kardeşi ile yaşamını sürdürmekteydi, fakat bu aile, altı yıl önce Sergio’nun anne ve babasını evlerinin balkonundan aşağı atarak öldürmesiyle dağılmıştır. Sergio anne ve babasının ölümünden sonra hiç konuşmamış ne eve gelen polise ne de mahkemedeki hkime tek kelime dahi etmemiştir. Sergio’nun anne ve babasının ölümü ile ilgili suçlamaları reddetmeden ve kabul etmeden sadece sessizliğini koruması itiraf kabul edilerek tutuklanması kararına varılmıştır. Sergio Ciscar , olay gerçekleştiği esnada reşit olmadığı için ise hapis hane yerine islahevine gönderilmiş, olay sonrasında ülkedeki insanların büyük bir kısmı Sergio’ya nefret, kin ve öfke

duyguları besleyerek "balkon katili" takma adını takmış ve ömür boyu ıslahevinde kalmasını istemişlerdir.

Altı yıl boyunca ıslahevinde kalan Sergio bu süre içinde de kendi istekleri ve çıkarlarını karşılayacak olan insanlar hariç neredeyse hiç kimseyle konuşmamıştır. Altı yıllık bu süre zarfında Sergio'ya pek çok insandan hayran mektupları gelmeye başlamıştır. Sergio bu insanlar arasından da yine kendi istek ve çıkarlarını karşılayacak olanların mektuplarına yanıt vermiştir. Her ne kadar Sergio'ya öfke duyan insanlar olsa da onun işlediği düşünülen cinayete, kendisine hayranlık ve merak duyanlar da bulunmaktadır. Bu insanlardan biri de Psikiyatrist Ana Dussuel'dir. Ana, Sergio'yu cinayetin suçlusunu olarak değil mağduru olarak görmektedir. Ana'ya göre Sergio da anne ve babası gibi bir kurbandır. Ana Dussuel'in Sergio Ciscar hakkındaki bu düşünceleri zaman geçtikçe artmış ve Ana'yı Sergio hakkında bir araştırma yapmaya itmiştir. Ana, Sergio'nun suçsuzluğunu kanıtlamak ve psikolojik durumunu incelemek adına yapacağı çalışma için gerekli yerlere başvurmuş ve onayını aldıktan sonra kurduğu ekip ile hızla çalışmalara başlamıştır. İlk olarak Sergio Ciscar için denetimli serbestlik kararı çıkartılır ve Sergio normal şartlarda ıslahevinde kalması gereken süreden dokuz ay önce serbest bırakılmıştır. Ana ve ekibi, Sergio'nun cinayeti işlediği ve kendisine ailesinden miras kalan eve gizli kameralar yerleştirir. Aynı zamanda eyalet içindeki mobese ve güvenlik kameraları için erişim izni olarak Sergio'nun her anını izlemeyi hedefler. Sergio artık Ana için bir yabancı değil, bir denektir.

Sergio, ıslahevinden çıkarken mutsuz, öfkeli ve sıkılmış görünüyordur. Hızlı adımlarla metroya ilerler. Metrodaki insanlar, Sergio'nun bileğinde takılı olan elektronik kelepçeyi fark edince aşağılayıcı ve yargılayıcı bakışlarla onu izler. Sergio ise herkese şüphe ile yaklaşıyordur. Sahip olduğu bu yoğun şüphe ve dikkati sayesinde izlendiğini fark eder ve yolunu değiştirir. İzleyen kişi ise Ana'nın ekibinden Mikel'dir ([Mikel Losada](#)). Mikel, Sergio kendisini fark edince takibi bırakır. Aynı anda kameralardan Sergio'yu izleyen Ana'nın ekibindeki kişiler Sergio'nun hal ve hareketlerinden yola çıkarak narsist olduğuna karar verirler.

Sergio, ıslahevinden çıktıktan sonra topluma tekrar kazandırılması için bir rahip vasısı olarak atanır. Sergio rahibin yanına giderek orada çalışmaya başlar. Anne ve babasının cinayetinin suçlusunu olarak yargılanmış olan Sergio'yu orada da istemeyenler olur. Onlara göre tanrı Sergio'yu bağışlamayacaktır. Bu yüzden Sergio'yu öldürmeye çalışırlar.

Sergio'nun ıslahevinden ve dışardayken ki tek amacı kız kardeşine ulaşmaktır. Bunun için ilk olarak ıslahevinde kendine mektup yazan hayranlarından biriyle iletişime geçer. Marta adındaki bu genç kız kısa bir süre kız kardeşine ders verdiği için ona ulaşabileceğini söyler. Sergio, Marta'nın kendisine olan ilgisini fark edince ona duygusal olarak yakınlık göstererek kandırır ve kendisine yardım etmesi için onu ikna eder. Aynı zamanda sevgilisi Eneko'dan ayrılıp sadece onun isteği ve çıkarı doğrultusunda hareket etmesi için plan yaparak onları ayırır. Daha sonra Sergio ile ilişkisi olduğu duyulan Marta akranları tarafından sosyal baskıya

uğrayarak dışlanır. Bu durum Sergio'yu hiç rahatsız etmez çünkü onun tek amacı kız kardeşine ulaşmaktır. Amacına daha hızlı ulaşmak isteyen Sergio, teyzesi ve büyükbabasının evlerine ziyarete gider. Teyzesi karşısında Sergio'yu görünce öfkelenir ve onun isteğini geri çevirerek ona yardım etmeyeceğini söyler.

Sergio'nun içerde kalmasını ve araştırmayı kapatmak isteyen insanlardan biri de Ana'nın ekibinde bulunan dedektiftir. Dedektif ekipten Mikel ve Greata'ya rüşvet vererek onların da kendisiyle iş birliği yapmasını ister. Mikel ve Greata da bu teklifi kabul ederek etik ihlale neden olurlar. Olay yerinde bulunan delilleri ortadan kaldırmak için ikisi de dedektife yardım ederler. Bu esnada dedektif de Sergio'nun tekrardan ıslahevine gönderilmesi için Sergio hakkındaki başka bir cinayet suçlamasını tekrar gündeme getirir. Bu suçlama ile Sergio hakkında tekrardan tutuklama kararı çıkartılır. Sergio'nun mağdur görünmesini istemeyen dedektif basına böyle bir görüntü vermemek adına Sergio'ya kelepçe taktırtmaz. Bunu anlayan Sergio ise ellerini kelepçe takılmış gibi arkada birleştirerek polis aracına biner. Buradan da anlaşılacağı gibi kıvrak bir zekâya sahip olan Sergio, zekâsı sayesinde insanları aldatmak, manipüle etmek konusunda oldukça başarılıdır. Sergio'nun zekâsını fark eden kişilerden biri de annesidir. Annesi, psikiyatrist ve bir üniversitede akademisyen görevini yapmaktadır. Oğlunun zekâsını ve dürtüsel hareketlerini fark edince onu izlemeye başlar. Annesi, Sergio'yu 15 yaşında izlemeye başlar. Sergio'nun odasını ruh bilimciler tarafından kullanılan “aynalı odaya” çevirir. Evin içinde Sergio'yu izlemek için gizli bir alan yaratan annesi bununla yetinmeyip ilerleyen zamanlarda Sergio'ya dürtü ve öfkesini kontrol etmek amaçlı yavaş yavaş ilaç vermeye de başlar. İlacı ise doktor olan eşi sayesinde temin etmektedir. Sergio'nun babası eşinin yaptığı bu teste her ne kadar karşı çıksa da karısının isteğini yerine getirerek ilacı ona verir ve Sergio'yu izlemesine, onu bir denek olarak kullanmasına izin verir. Sergio'nun annesinin bu testteki asıl amacı; oğlunun temel dürtülerini kontrol etmesini sağlamaktır. Annesi zaman zaman Sergio'yu sinirlendirmek ve ilacın etkinliğini ölçmek amaçlı nefret dolu söylemlerle onu teste tabii tutar. Dört ay boyunca düzenli olarak ilaç veren anne, dört ay sonunda Sergio'nun öfkeye bağlı dürtüsel hareketlerinde düzenli bir düşüş görmüştür. Sergio, annesinin yaptığı bu deneyden haberdardır. Onun kendisini kontrol etmesinden çok rahatsız oluyor ve buna bir son vermek istiyordu.

Ana da annesi gibi Sergio'yu izliyor ve takip ediyordu. Ana ve annesinin tek farkı ise Sergio'nun izlendiğinden haberi olmaması ve Ana'nın onu yönlendirmeye çalışmamasıdır. Ana ve Sergio'nun annesinin farklı noktaları olduğu gibi pek çok ortak noktaları da bulunmaktadır. Annesi, Ana'nın arkadaşıdır. Aynı zamanda sık sık Ana'ya da bakmaya gider ve onu kendi çocuğu gibi sever. Yani Ana, Sergio'nun annesini çok önceden tanıyordu ve onun Sergio hakkında bir test yaptığını öğrenmiştir. Ana bu durumla ilgili daha fazla bilgi edinmek için kameralardan evin boş anını yakalayıp eve girer. Gizlice Sergio'nun evine giren Ana, aynalı odayı ve annesinin kaydettiği bilgileri ve kullandığu ilacı bulmuştur. Ana'nın gizlice Sergio'nun evine girdiğini gören ekip arkadaşları Ana'nın Sergio'ya bir

denek gözüyle değil de takıntılı bir hayranı olduğunu ve bu olayı kişiselleştirdiğini düşünür. Ana ise takındığı tavırlar ile ekip arkadaşlarının bu fikrini destekliyordur. Oysaki daha bilmedikleri ve görmedikleri pek çok şey vardır. Örneğin; Sergio'nun kız kardeşinin nerede olduğunu sadece o ve kocası biliyordur. Çünkü Ana kızı olaydan sonra evlat edinmiştir. Sergio ve kardeşi ise ne olanlardan ne de birbirlerinden haberdardır. Ana bu bilgiyi herkesten gizliyordur. Kız, Sergio'ya ulaşmak için kullanacağı son koz olacaktır. Onun için önemli olan araştırmasını başarıya ulaştırmak ve Sergio'yu kaybetmemektir. Ana her ne kadar Sergio'yu kaybetmemek için dikkatlice ilerlemeye çalışsa da Sergio'ya duyduğu hisler ve yaşanan olaylar planlarını sarsar.

Hem iş hem özel hayatını yolunda götürmek isteyen Ana'nın işine göstermiş olduğu fazla ilgi özel hayatını olumsuz etkiler. Eşi ve evlat edindiği kızı ile artık ilgilenemeyen Ana onlara vakit ayırmak için eve döner, fakat eşi ve kızından aynı yakınlığı artık alamadığını fark eder. Özellikle kızına onunla ilgilendiğini hissettirmek için okuluna gider ve öğretmeniyile görüşür, ama bu görüşme de beklediği gibi olumlu geçmez. Her şey Ana) için bu kadar kötü ve karmaşık ilerlerken en azından kızının yanında olabilmek için okulunda düzenlenen müzik dinletisine gitmeye karar verir. Eşi, Ana'nın oraya gelme sebebinin farklı olduğunu, kızı yakınlaşarak Sergio'nun dışarı çıktığını söyleyeceğini biliyordur. Nitekim öyle de olur.

Marta, Sergio'ya kız kardeşinin numarasını verir, fakat Ana, kızın telefonuna bağlanmış ve gelen arama ve mesajları kontrol edebildiği için mesajı kız yerine o görür. Ana, mesajı alır almaz izleme merkezine gider. Kız ise o esnada dinletide piyano çalıyordu. Sergio mesajda görüşmek istediğini dile getirmiştir. Asıl istediği şey ise kız kardeşi ile oradan kaçmaktır. Bunun için Sergio'nun elektronik kelepçeden kurtulması gerekiyordu. Rahibin yanında çalıştığı seraya gider ve kız kardeşiyle kaçmak için arabaya ihtiyacı olduğunu söyler. Rahip ise sarhoş bir halde anlaşılması zor hareketlerde bulunuyordu. Aralarında aniden bir tartışma çıkar. Sergio, öfke ve dürtülerini kontrol edemeyince rahibe saldırmaya başlar. O anda serada bulunan başka bir çalışan da Sergio'ya yardım etti. Sergio, tam rahibi öldürecekti ki rahibin eşi Silvia (Elena Sáenz) ona seslenir ve gitmesini söyler. Sergio, kelepçesini keserek arabayla oradan kaçar. Silvia ve çalışan ise rahibi öldürür.

İzleme merkezinden Sergio'yu takip eden Ana ise gideceğini anlayınca Sergio'nun evinin yolunu tutar. Hazırlıklarını tamamlayan Sergio gelen kişiyi kız kardeşi zannederek kapıya koşar. Ana'yı gördüğünde şaşırır. Çünkü onu hiç görmemiştir. Ana tüm kozlarını oynamak için oraya gitmiştir. İçeri girer ve her şeyi anlatmaya başlar. İlk olarak kız kardeşinin annesi olduğunu söylemekle başlar. Sergio ne olduğunu anlayamaz, ama sonunda amacına ulaşmıştır, kız kardeşini bulmuştur. Ana, annesini tanıdığını ve yaptığı testleri bildiğini söyler. Sonrasında eve gizlice girerek bulduğu aynalı odayı Sergio'ya da gösterir. Sergio öfke ve şaşkınlıkla ne yapacağını bilemeden hızla odayı incelemeye başlar. Ana, Sergi-

o'yu sakinleştirmek için yere oturttur ve sarılarak ona destek olmaya çalışır, ama duygularını kontrol edemediği için aniden Sergio ile öpüşmeye başlar. Ana hedefine ulaşmıştır. Artık Sergio'nun yanındadır, onunla birlikte dir.

Aniden kapı çalar. Sergio, yine kardeşi gelmiştir diye düşünerek kapıya koşar. Gelen Marta'dır. Marta ve Ana birbirlerini gördüklerinde şaşkınlıklarını gizleyemez. Marta, gelir gelmez Sergio'ya Ana'nın kim olduğunu ve evdeki gizli kameraları anlatmaya başlar. Sergio Marta sayesinde bütün kameraları tek tek bulur. Öfke düzeyi gitgide artıyordu. Ana onu kontrol edebilmek için Marta'yı göndermeye çalışır. Marta'yı gönderemezken bir de üstüne Marta'nın sevgilisi Eneko gelir. Eneko, Sergio'ya bağırmaya başlar. Marta'dan uzak durmasını ister. Sergio ise Marta'yı sadece kullandığını ve onun hiç umurunda olmadığını söyler. Sonunda Marta'yı sadece kullanmak için yakın davrandığını itiraf eder. Öfke düzeyi gittikçe artan Sergio, kontrol edilemez bir hal alarak Marta'yı rehine alır. Eğer kardeşi gelmezse onu öldüreceğini söyler. Ana ise onu ikna ederek Marta'yı bırakmasını sağlar ve Marta ile sevgilisi evden çıkar.

Sergio'nun annesi ve babasını neden öldürdüğünü öğrenmeye çalışan Ana ona sorular sormaya başlar. Sergio ağlayarak, annesini babasının öldürdüğünü ve bunu da kız kardeşiyle kendisini korumak için yaptığını söyler. Tüm hayatı boyunca suçlandığını, faklı olduğu için dışlandığını ve sevilmediğini söyler. Ana ise kendisini Sergio'ya benzetir. Kendisinin de Sergio gibi yalnız ve farklı olduğu için hiç sevilmediğini söyler. Ona göre aslında aynılardır. Sergio tekrar kız kardeşini görmek istediğini söyleyince Ana kızı arar ve eşiyle konuşup onu Sergio'nun evine getirmesini söyler. Eşi başta her ne kadar bunu istemese de kızları gitmek istiyordu. Babasıyla izleme merkezine giden kız oradan Sergio ve Ana'nın yanına gider. Sergio sonunda amacına ulaşmıştır, kız kardeşi, Sergio'nun yanındadır. Kardeşine yaklaşmak isteyince kız kendini geri çeker ve olayın olduğu geceyi anlatmaya başlar. Kızın anlattıkları Sergio'nun anlattıklarından çok farklıdır. Olayın olduğu gece Sergio, “annesinin kendi üzerinde kullandığı ilacı almamış ve kullanmamak için ısrar etmiştir. Artık annesinin üzerinde deney yapmasından sıkılmıştır ve aynı şeyi kardeşine yapmasını istemiyordu. Bu yüzden tartışmaya başladığı annesine, dürtü ve öfkesini kontrol edemediği için bıçakla saldırıya başlar. Kendisini kontrol edemeyen Sergio annesi ve babasına bıçakla saldırarak balkona kadar itekler. En sonunda ikisini de sırayla balkondan aşağı atar.” Sergio'nun anlattığı her şey yalandır. Kız kardeşi olay gecesini anlattuktan sonra Ana'nın kendisiyle gelmesi ve eve dönmesini ister. Ana ise Sergio ile kalmayı tercih eder. Böyle olunca kız kardeşi tek başına evden çıkar ve babasının yanına döner. Sergio ile kalan Ana onu yalnız bırakmayacağını söyler ve elinden tutar. İkiisi birlikte balkona ilerler ve kendi istekleriyle aşağı atarlar.

DSM-5'e Göre Antisozyal Kişilik Bozukluğu

Kişilik bozuklukları uzun yıllardır araştırmaların ve psikoloji tarihinin odak noktası halindedir (Konduz, 2015). Gerek etiyolojisi gerek tedavisi ve alt kategorileri hakkında bu çalışmalar yürütölmektedir (Alpay, 2006; Khalifa ve ark., 2020).

Kişilik bozukluğu, bireyin yaşadığı ortam ve toplumun beklediği davranış ve değerlerin sürekli olarak sapmaya uğramasıdır (American Psychiatric Association- APA, 2013). Klinik açıdan tanı koyulabilmesi için bu örüntülerin sürekli olarak devam etmesi; topluma, bireye ve yaşamsal işlevlere ket vurması gerekmektedir. Kişiye veya hayatına olumsuz, rahatsız edici bir etki yaratmadığı sürece bu örüntüler bozukluk olarak adlandırılmamaktadır (Konduz, 2015). Kişilik bozuklukları, çok geniş bir tanı olmakla birlikte içerisinde 3 küme (A, B, C) ve 10 alt kategori bulunmaktadır. Amerikan Psikiyatri Birliği'nin ruhsal hastalıkları sınıflandırma sistemi olan DSM-1'den DSM-5'e kadar oluşturulan bu sınıflandırma sisteminde pek çok değişimler gerçekleşmiştir (Kahve, 2022). Aşağıda Tablo.1 de sınıflandırma sisteminin ayrıntıları gösterilmiştir.

KÜMELER	BOZUKLUKLAR
A Küme Kişilik Bozukluğu	Paranoid Kişilik Bozukluğu Şizoid Kişilik Bozukluğu Şizotipal Kişilik Bozukluğu
B Küme Kişilik Bozukluğu	Antisosyal Kişilik Bozukluğu (AKB-AKSB) Sınırda (Borderline) Kişilik Bozukluğu Histriyonik Kişilik Bozukluğu Narsistik Kişilik Bozukluğu
C Küme Kişilik Bozukluğu	Çekingen Kişilik Bozukluğu Bağımlı Kişilik Bozukluğu Obsesif-Kompulsif Kişilik Bozukluğu (OKB)

Tablo.1 Kişilik bozuklukları sınıflandırması

Kaynak: Güzel, (2022, s.560).

Dizinin incelemesi kişilik bozukluklarının B kümesi içerisinde yer alan Antisosyal Kişilik Bozukluğu (AKB-AKSB) çerçevesinde yapılacaktır. Bu bozukluk ile ilgili ilk değinmeler Pinel tarafından antisosyal davranışlar kapsamında yapılmıştır. Philippe Pinel incelediği davranışlar doğrultusunda 19. yy. da "Mânie Sans délire" kavramını ortaya atmıştır. Pinel bu kavramı, akıl hastalarının sıklıkla gösterdiği bilişsel belirtileri (sans délire) göstermeyen ancak şiddet ve saldırgan davranışlar sergileyen akıl hastası (mânie) kişiler için kullanmıştır (Alpay, 2006). 1835 yılında ise İngiliz psikiyatrist James Prichard, köpekleri tekmelerle öldüren, kadınları kuyuya atan ve kolaylıkla sinirlenebilen aristokrat sınıfının davranışlarını tanımlamak için "ahlaki sapma" terimini kullanmıştır (Acar ve ark., 1998; Alpay, 2006). Antisosyal kişilik bozukluğu ve belirtileri ruh bilimcilerin çalışmalarına göre seneler içinde farklılıklar gösterse de son iki yy. dan beri kabul edilen bir bozukluktur. Bu farklılıklara rağmen AKB'nin suç işleme ve düşük süperego belirtileri ile kendini gösteren bir bozukluk olduğu düşüncesi ise neredeyse tüm kültürlerde geçerli kabul edilmiştir (Murphy, 1976). Günümüzde ise evrensel olarak kabul edilen AKB tanımlaması, Amerikan Psikiyatri Birliği'nin ruhsal

hastalıkları sınıflandırma sistemi olan DSMIV-TR'ye göre belirlenmiştir. DSMIV-TR kişilik bozukluğunu, "bireyin ait olduğu çevre ve kültürün beklentilerinden sapan, süreklilik ve katılık arz eden içsel yaşantı ve davranış örüntüsü" olarak tanımlamaktadır. "Kişilik Bozukluklarına Yönelik Alternatif DSM-5 Modeli" ne göre ise AKB; bireyin aldatıcı, manipülatif olduğu ve risk alma ile ilgili sınır problemleri yaşatan, toplumsal normlara ve yasal düzene uymayan davranışları kapsayan bir bozukluktur (APA, 2013). Tablo 2'de Antisozyal Kişilik Bozukluğu DSM-5 tanı kriterleri verilmiştir. AKB'nin ve tanı almış olan bireylerin sahip olduğu belli başlı özellikler bulunmaktadır. En sık görülen özellikler arasında saldırganlık, patolojik yalan söyleme ve kuralları ihmal etmek bulunmaktadır. Bireyler patolojik olarak yalan söylemekten çekinmemekte aksine bu durumu diğer insanları aldatmak ve manipüle etmek için kullanmaktadırlar. Böylelikle normalde karşı tarafla kurmadıkları ilişkileri kendi çıkarları doğrultusunda kurmuş olmaktadır. AKB tanısı almış bireyler yasal olmayan veya topluma zarar veren davranışları gerçekleştirmekten kaçınmamaktadır. Kaçınmadıkları gibi davranışları için sorumluluk almamakta, pişmanlık duymamaktadır (Algül ve ark., 2009, Alpay, 2006, Konduz, 2015, Güzel, 2022). Kendilerine olan özgüvenleri o kadar yüksektir ki bazen bu durum duygusal bir abartmaya neden olabilmektedir. Yüzeysel cazibe olarak da bilinen bu durum, bireylerde ben merkezilik kavramını desteklemekte olup empati yeteneklerini düşürmektedir (Hare ve Robert, 1996). AKB'li bireyler öfke ve dürtülerini kontrol etmekte çok fazlazorlanmaktadır. Yapılmış olan bir çalışmada da AKB tanısı alan kişilerin daha yüksek düzeyde öfke hissettikleri görülmüştür (Güriz ve ark., 2004). AKB tanısı almış olan bireylerin çoğunluğunun çocukluk dönemlerinde davranım bozukluğuna sahip olduğu bilinmektedir. Davranım bozukluğu AKB'nin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Bu bireylerde davranım bozukluğu 15 yaş öncesinde tespit edilmiş olup bozukluğun ebeveyn ihmalinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir (Bayer, 2000; Compton ve ark., 2007; Güzel, 2022;). Anlatılmış olan belirtiler eşliğinde tanısı konmuş olan AKB hastalarının tedavileri için ise net bir uygulama bulunmamaktadır. Khalifa ve arkadaşlarının (2020) yapmış oldukları araştırma çalışması da bu durumu desteklemektedir. Son olarak inceleyeceğimiz diziyi de bir örnek olarak düşünerek yapılan araştırmaların sonucunda antisozyal kişiliğin suça en yakın kişilik yapısı olduğu bilinmektedir. Bu kişiler anlatıldığı gibi toplumsal değerlerden, bireysel otokontrolden ve pişmanlık duygusundan uzak yaşadıkları için gerilimlerini olduğu gibi dışa vurmaktadırlar (Alpay, 2006). Böylelikle bu bireyler günlük yaşamda çoğu bireyin sadece bakıp geçeceği ya da öfkelerini konuşarak dile getireceği neredeyse her olayda şiddet ve cezai davranış göstermeye çok yatkındırlar. İşledikleri suçlar kanunen en basit ya da en ağır suç olabilmektedir. Bu suçlar hırsızlık, adam yaralama, öldürme ya da konut dokunulmazlığını ihlal etme olabilmektedir (Güzel, 2022). Suç işleme yatkınlığı ve AKB erkeklerde kadınlara göre daha fazla olsa da kadınlarda da bu tanı görülebilmektedir. Yurt dışında yapılan bir çalışmada cezaevindeki tutukluların %47'sinin AKB belirtileri gösterdiği

bulunmuştur (Fazel ve Danesh, 2002). Ebrinç ve arkadaşlarının (2002) ülkemizde yapmış oldukları bir çalışmada ise AKB tanılı bireylerin suç işleme sıklığının daha fazla olduğu bulunmuştur. Yapılan çalışmalar her ne kadar AKB tanısı olan bireylerin suça yatkınlığının daha fazla olduğu bilgisini verse de bu bilgilerle her AKB tanısı almış ya da antisosyal davranış gösteren bireyin suç işlediği veya tutukluluk getiren davranış gösterdiği söylenemez (Hare ve Robert, 1996). AKB tanısının bireylerde gözlenmesinin pek çok nedeni bulunmaktadır. Çevre, kalıtım, nörolojik etkiler (orbitofrontal korteks lezyonları, amigdaladaki işlev bozukluğu) ve kişilik özellikleri bu sebeplerin arasında sayılabilmektedir.

Tablo.2 DSM-5 tanı kriterleri

Antisosyal Kişilik Bozukluğu DSM-5 Tanı Kriterleri	
A.	On beş yaşından beri diğer bireylerin haklarını önemsememe ve aşağıda yazılan belirtilerden üçünün ya da daha çoğunun bulunması. 1. Bireyin tekrarlı olarak tutuklanmaya sebep olacak suç örüntülerine sahip olması. 2. Bireyin sürekli olarak yalan söyleyerek insanları aldatması ve dolandırması ya da diğerleri için takma ad kullanması. 3. Dürtüsel davranma. 4. Bireyin sürekli olarak saldırgan ve öfkeli davranması. 5. Bireyin kendisini ve diğerlerini tehlikeye atması. 6. Bireyin maddi sorumluluklarını yerine getirmemesi. 7. Bireyin suç işlediğinde, bu davranışlarını kendince sebeplendirmesi ve bunlardan dolayı herhangi bir pişmanlık duymaması.
B.	Birey reşit olmalıdır.
C.	Birey 15 yaşından önce davranım bozukluğu belirtilerine sahip olmalıdır.
D.	Söylenilen antisosyal davranışlar, şizofreni ya da bipolar (iki uçlu) bozukluk esnasında ortaya çıkmamalıdır.

Kaynak: (Güzel, 2022, s.570).

DSM-5'e Göre Antisosyal Kişilik Bozukluğu Çerçevesinde Sergio Ciscar ve Ana Dussuel'in incelenmesi

DSM-5 tanı kriterleri ve belirtileri incelendiğinde Sergio Ciscar ve Ana Dussuel'de pek çok özelliğin var olduğu görülmektedir. Özellikle Sergio belirgin olarak AKB tanısı konabilir. Sergio Ciscar'ın yoğun öfke duygusu, dürtüsel hareketleri ve saldırganlığını kontrol edememesi, bunun yanında patolojik olarak yalana başvurusu ve yaptığı davranışların hiçbirinin sorumluluğunu almayarak pişmanlık duymaması, en önemlisi 15 yaşından önce davranım bozukluğu belirtilerinin varlığı onun gerçek bir AKB olduğunun kanıtıdır. Ana Dussuel'in ise Sergio Ciscar'da var olduğu kadar çok sayıda ve belirginlikte belirtiler görülmesi de hafif düzeyde belirtilere sahip olduğu söylenebilir. Özellikle patolojik yalan söylemesi ve insanları aldatması bu belirtiler arasında sayılabilmektedir.

Sergio Ciscar için dizi içinden örnekler:

- Anne ve babasını öldürmesi.
- Marta'ya kendi çıkarları için yalan söylemesi.
- Marta'nın babasına ve rahibe saldırması.
- Marta'yı rehin alarak ölümle tehdit etmesi.
- Olay gecesini anlatırken Ana'ya yalan söylemesi.
- Elektronik kelepçeyi keserek yasal kuralları ihlal etmesi.
- İslahevinde sadece çıkarlarını karşılayacak insanlarla konuşması.

Ana Dussuel için dizi içinden örnekler:

- Ekip arkadaşlarına Noa'yı evlat edindiğini söylememesi.
- Ekip arkadaşlarına araştırma amacının Sergio'ya yakınlaşmak olduğunu söylemek yerine Sergio'yu incelemek olduğunu söylemesi.
- Sergio'nun evine gizlice girerek yasal kuralları ihlal etmesi.
- Sergio'nun evindeki delillere ulaşabilmek için Sergio'nun dövüldüğünü polise haber vermeyerek müdahale edilmesine izin vermemesi.
- Noa'yı Sergio'ya ulaşmak için evlat edinmesi.
- Hayatındaki insanları kendi çıkarları için kullanması.

Sonuç

Gerek gerçek hayatta gerekse sinemada AKB'nin sıklıkla karşımıza çıkmakta olan bir bozukluktur. AKB tanısı ve belirtileri metin içinde ve tablo halinde verilmiş olup sinema örneği olarak Sessizlik filmi içerisinde incelenmiştir. Filmde anne ve babasını öldürerek islahevine gönderilen Sergio Ciscar, islahevinden çıktıktan sonra yaşanan olaylar anlatılmaktadır. Bu süreçte Sergio Ciscar için psikiyatrist Ana Dussuel tarafından bir araştırma çalışması oluşturulmuştur. Dizide yürütülen araştırma süresince gerçekleşen olaylar ve kişiler AKB çerçevesinde makale içerisinde incelenmiştir. Suçlu Sergio Ciscar'ın davranışlarından ve geçmiş öyküsünden yola çıkarak Antisosyal Kişilik Bozukluğu olduğu sonucuna varılmıştır. Aynı çerçevede incelenen psikiyatrist Ana Dussuel'in de AKB belirtileri gösterdiği sonucuna varılmıştır. Bu arada günümüzde suç davranışlarındaki artışlar dikkate alındığında bu tür dizilerin yaygın olmasının suç davranışının da model alınarak öğrenilmesinde etkili olabileceği de unutulmamalıdır. Nitekim medyada

suçluların itiraflarından "İzlediğim filmde gördüm ve denedim" türündeki ifadeler bunu desteklemektedir.

Diğer taraftan bu dizinin AKB için örnek oluşturması nedeniyle psikolog ve psikiyatristler dahil farklı ruh sağlığı çalışanlarının ve bu alanda eğitim gören öğrencilerin eğitimleri sırasında dersler, seminerler ve vaka sunumlarında eğitim amacı ile kullanılması önerilmektedir (Altınışik ve Demirbaş, 2022).

Kaynaklar

- Acar, K., Bilge, Y., Bogenç, A., Kendi, Ö., Tunalı, İ., (1998). İki Antisosyal Kişilik Bozukluğu Vakasının Adli Tıp Yönünden Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 47(1), ss.163-169.
- Algül, A., Ateş, M., Başoğlu, C., Çetin, M., Geçici, Ö., Gülsün, M., Özdemir, B., Semiz, B., (2009). Antisosyal Kişilik Bozukluğu Olan Genç Erkeklerde Aleksitimi, Saldırganlık ve Psikopati İlişkisi. *Archives of Neuropsychiatry/Noropsikiatri Arşivi*, 46(4).
- Alpay, E. H. (2006). Antisosyal kişilik bozukluğu tanısı almış bireylerin kullandıkları savunma mekanizmaları (Master's thesis, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Amerikan Psikiyatri Birliği (APA). *Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı*, Beşinci Baskı (DSM-5), Tanı Ölçütleri Başvuru Elkitabı (E Köroğlu Çev). Ankara: Hekimler Yayın Birliği; 2013a
- Altınışik, B., ve Demirbaş, H.(2022). "Penceredeki kadın" filminin baş karakteri olan anna fox'un ruhsal bozuklukların tanısal ve sayımsal el kitabı (DSM-5) çerçevesinde değerlendirilmesi. *Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*. 9(26), ss.125-135.Blair, R.J.R., (2001). Neurocognitive Models of Aggression, the Antisocial Personality Disorders, and Psychopathy. *Journal of Neurology, Neurosurgery & Psychiatry*, 71(6),727-731.
- Ebrinç, S., Evren, C., Başoğlu, C., Çetin, M., Emiz, Ü. B., Yılmaz, V. ve Ağargün, M. Y. (2002). Adli Gözlem İçin Gelen Suçlularda Sosyodemografik Özellikler, Kaygı, Öfke İfadesi ve Benlik Saygısının Kişilik Bozukluğu ile İlişkinin Araştırılması. *Düşünen Adam Dergisi*, 15, ss. 97-103.
- Fazel, S. ve Danesh, J. (2002). Serious Mental Disorder in 23000 Prisoners: A Systematic Review of 62 Surveys. *The Lancet*, 359(9306), 545-550.
- Goldstein, R. B., Dawson, D. A., Saha, T. D., Ruan, W. J., Compton, W. M. ve Grant, B. F., (2007). Antisocial Behavioral Syndromes and DSM-IV Alcohol Use Disorders: Results From the National Epidemiologic Survey on Alcohol and Related Conditions., *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 31(5), 814-828.
- Güzel, Ş. H. (2022). Kişilik Bozuklukları. E. Tuna ve Ö. Öncül-Demir (Ed.), DSM-5'e Göre Anormal Psikoloji (2. Baskı, s.551-595) içinde. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Hare, R. D. (1996). Psychopathy And Antisocial Personality Disorder: A Case Of Diagnostic Confusion. *Psychiatric Times*, 13(2), 39-40.
- Khalifa, N.R., Gibbon, S., Völlm, B.A., Cheung, N.H. ve McCarthy, L. (2020). Pharmacological Interventions For Antisocial Personality Disorder (Review). *Cochrane Database of Systematic Reviews*, (9). DOI: 10.1002/14651858.CD007667. pub3.
- Konduz, N. (2015). DSM-5'e Göre Kişilik Bozukluğu Tanısı Alan Hastaların Kişiler Arası

İşlevsellikte Yetersizlik Düzeyleri.

Moran, P. (1999). The Epidemiology of Antisocial Personality Disorder. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol*, 34, 231-242.

Murphy, J.M. (1976). Psychiatric Labelling İn Cross-Cultural Perspective. *Science*, 191, 1019-1028.

Türkçapar, H., Güriz, O., Özel, A., Işık, B. ve Dönbak Örsel, S. (2004). Antisosyal Kişilik Bozukluğu Olan Hastalarda Öfke ve Depresyonun İlişkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 15(2), ss.119-124.